

KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ İŞLETME FAKÜLTESİ'NİN KURULUŞ TARİHÇESİ VE GELİŞME DURUMU

Prof. Dr. ABDURRAHMAN ÇAYCI (*)

I — Kuruluş Nedenleri :

İşletme Fakültesinin temel kuruluş sebebi, eski bir ilim ve kültür merkezi olan Kayseri'ye bir Üniversite kazandırmak arzusudur. Bilindiği gibi 1750 sayılı yasaya göre bir Üniversitenin oluşması için en az iki Fakültenin kurulması gerekliydi. Ancak Kayserili, kâğıt üzerinde bir Üniversite kurmaktansa gerçekçi davranmayı tercih etmiş, Üniversiteyi teşkil edecek nüveyi oluşturmaya öncelik vermiştir. Bu maksatla önce bir Fakülte kurulması gerekmektedir. Fakülte ise Üniversite Senatosu kararıyla kurulabilirdi. İşin bu safhasında devreye Hacettepe Üniversitesi'nin Rektörü Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI girmiştir. Onun unutulmaz katkılarıyla Tıp Fakültesi Kurulmuş, Fakülteye 1206 tarihli şifaiyenin kurucusu Gevher Nesibe Hatun'un adı verilmiştir (1969). Tıp Fakültesi ilk mezunlarını verdikten sonra ikinci bir Fakülte açılarak Üniversitenin oluşturulması planlanmıştır.

İkinci Fakültenin seçiminde şehir, çevre ve Türkiye'nin ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Kayseri'nin eskiden beri bir ticaret ve sanayi merkezi olması, Kayseri halkının ekonomik faaliyetlerde doğuştan var olan üstün zekâ ve yeteneği, ikinci Fakültenin İşletme Fakültesi olarak tercih edilmesinde etkili olmuştur. Bu suretle çevrenin muhtaç olduğu çağdaş işletmecilik formasyonu almış kişilerin, en elverişli ortamda yetiştirilmesi uygun görülmüştür.

Bunların yanı sıra Türkiye'nin işletmeci ihtiyacı da düşünülmüştür. Bilindiği gibi, Türkiye süratle gelişmekte olan bir ülkedir. Bunun neticesi olarak ekonomik yapısı süratle değişmektedir. Türkiye'nin sanayileşme çabalarına paralel olarak çeşitli sektörlerde

(*) Kayseri Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı

işletme sayıları hızla artmaktadır. Gittikçe gelişen ekonomik hayat, işletmelerin en verimli şekilde kullanılmalarının yanı sıra dinamik, rasyonel metotlarla çalışmayı zorunlu kılmaktadır. İşletmelerin rasyonel çalışmaları ve etkili bir şekilde denetimi, özel yetiştirilmiş elemanları gerektirmektedir. Ekonomik gelişmelere paralel olarak modern işletmecilik formasyonu almış elemana ihtiyaç gittikçe çoğalmaktadır (Yılda ortalama % 35). Buna göre halen işletmeci açığı 200.000 nin üstünde tahmin edilmektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin muhtaç olduğu çağdaş işletmeci formasyonuna sahip ve gittikçe küçülen dünyada dışarı açılacak doğru ve isabetli karar alabilecek nitelikteki elemanları Kayseri'de yetiştirmek düşünülmüştür.

II — Kayseri İşletme Fakültesi Nasıl Kuruldu :

Ancak Fakülteler Üniversite Senatoları tarafında kurulabildiği için, Kayseri İşletme Fakültesinin oluşması maksadıyla, ilgililerce tekrar Hacettepe Üniversitesi yöneticilerine baş vurulmuştur (1). Her zaman olduğu gibi yardıma koşan Hacettepe Üniversitesinin kurucu Rektörü Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI ile 1976 da Rektörlük görevini yürütmekte olan Doğan KARAN'ın ve aynı Üniversitenin Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesinin o zamanki Dekanı Emel DOĞRAMACI'nın unutulmaz gayret ve destekleriyle Hacettepe Üniversitesi Senatosunun 13 Ocak 1977 tarih, 77/31 sayılı kararıyla yedi kişilik Fakülte Kurulu teşkil edilmiştir. Bu heyet 3 Mayıs 1977 tarihinde yapmış olduğu görev bölümünde Fakülte Dekanlığına Prof. Dr. Abdurrahman ÇAYCI'yı seçmiş ve bu suretle Fakülte resmen faaliyete geçmiştir.

III — Fakültenin Gelişmesi :

Fakülte teşekkül ettikten sonra, bütün gayretini akademik kadro ile destek hizmetlerini görece kadroların sağlanmasına sarf etmiştir. Kadroların sağlanmasıyla akademik ve idari personelin ilk tayinleri yapılmıştır. 7 Kasım 1978 tarihli yasa ile Kayseri Üniversitesi teşekkül edince İşletme Fakültesi çevreye bir an önce hizmet götürmek amacıyla, 1979 - 80 Ders yılında öğretime başlama kararı almış, 7 Ocak 1980 tarihinde ön-kayıt usulü ile almış olduğu

(1) Kayseri Üniversitesi (İşletme Fakültesi) Açılış Anıları ve İlk Ders, İstanbul (1980); Prof. Dr. Siddik Karatay'ın konuşması s. 5-8; Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun konuşması s. 13 - 20; Prof. Dr. Osman Okyar'ın konuşması s. 21 - 23.

75 öğrenciyle öğretime geçmiştir. Bu öğrencilerden lisans muafiyet sınavını veren 20 kişi birinci sınıfı oluşturmuş, geri kalan öğrenciler de iki lisan hazırlık sınıfını oluşturmuşlardır. 1980 - 81 ders yılında fiziki kapasite noksanlığından (Fakültenin kendi binası yoktur Tıp Fakültesi bünyesi içerisinde misafireten kalmaktadır). ÜSYM sınavı ile ancak 50 kişilik kontenjan ayrılmıştır. 1980 - 81 ders yılında ise 75 öğrenci kaydedilmiştir.

Bu arada 1977 den beri kurucu öğretim üyesi olarak hizmet eden kadronun yerine Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesince 11 kişilik yeni bir kadro 1981'de görevlendirilmiştir.

IV — Fakültenin Hali Hazır Durumu :

a) Akademik Kadro ve Lisans Programı

Fakültenin kendi asli kadrosunda, halen 3 doçent, beş doçentlik seviyesine gelmiş Öğretim görevlisi, 6 akutan ve iki Uzman vardır. Ayrıca 1750 sayılı yasanın 46. maddesine göre, bir Profesör ile 40. maddeye göre görevli iki Profesör ve iki doçent vardır. Derslerin % 85'i kendi kadrolu hocaları tarafından yürütülmektedir.

Fakültede Halen Muhasebe-Finansman, Kantitatif Analizler, Pazarlama, ve İngilizce Bölümleri vardır. Lisans öğretimi 3 kademeden oluşmaktadır. İlk kademeyi bir yıllık İngilizce Hazırlık Sınıfı Oluşturmaktadır. Ancak bu sınıfı başarıyla geçenler veya muafiyet sınavını verenler lisans öğrenimine başlayabilirler. Lisans öğreniminin ilk iki yılında, işletmeye yardımcı bilimler ile temel disiplinler görülür. Üçüncü sınıfa geçen öğrenci mevcut bölümlerden birini tercih hakkına sahiptir. Son iki sınıftaki dersler, zorunlu ortak derslerle bölüm derslerinden oluşmaktadır. Öğrencinin çalışma ve işletme hayatıyla yakın ilişkisi ve bilim verilerini iş hayatında uygulaması amacıyla üçüncü yıl yaz tatiline staj mecburiyeti konulması düşünülmektedir.

b) Kütüphane : Fakülte kuruluşundan itibaren ihtisas Kütüphanesi oluşturmayı temel hedeflerden biri olarak benimsemiştir. Bu maksatla iki uzmanlık kadrosu kütüphanecilere tahsis edilmiştir. Yurt içinde ve yurt dışındaki süreli yayınlar Bütçe imkânları içinde getirilmektedir. Önemli bir kısmı İngilizce olmak üzere şimdiden 6 bin cilt kadar bilimsel eser Kütüphaneye kazandırılmıştır. Kayseri'de bu alanla ilgili herhangi bir kitaplık olmadığı düşünülürse, konunun önemi kendiliğinden anlaşılır.

c) Yayın Faaliyeti :

Fakülte, henüz iki yıllık bir öğretim hayatına sahip olmasına rağmen, yayını ön plâna almış bulunmaktadır. Bu cümleden olmak üzere, Fakültemiz Dekanının Başkanı bulunduğu Atatürk Araştırmaları Enstitüsünün 30 Haziran - 1 Temmuz 1981 tarihinde Kayseri'de Düzenlediği «Atatürk Döneminin Sosyo-Ekonomik Görüşleri» başlıklı seminer bildirimleri halen baskıda bulunmaktadır. Fakülte mensuplarının yapmış oldukları araştırma sonuçlarını, bilim çevresine aktarmak, genç akademisyenleri yayına teşvik etmek maksadıyla, elde bulunan Kayseri Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi yayınlanmıştır. Dergi yılda iki sayı olmak üzere neşredilecektir. İkinci sayı, 1982 Mayıs ayında baskıya verilecektir.

d) Seminerler, Konferanslar, Kurslar :

Kayseri Üniversitesi İşletme Fakültesi sadece öğretimle iktifa etmemek ve bilim verilerini çevreye aktarmak, çevreye dönük bir faaliyet içinde bulunmak istemektedir. Henüz çok kısa bir maziye sahip olmasına rağmen, Üniversite dışına yönelik çalışmalar ön plânda tutulmaktadır : Bu kabil çalışmalara örnek olarak aşağıdaki faaliyetleri saymak yararlı olabilecektir :

1. Devletimizin kurucusu aziz Atatürk'ün 100. doğum yılını anmak maksadıyla, 30 Haziran - 1 Temmuz 1981 tarihinde, Kayseri'de «Atatürk döneminin Sosyo - Ekonomik Sorunları »konulu bir seminer düzenlenmiştir. Seminer iki bakımdan özellik arzemektedir. Birincisi, Kayseri'de ilk defa bu kabil bir seminerin yapılması olayıdır. İkinci bir husus da, yanılmıyorsak keza ilk defa bir üniversite Türk-İş için Atatürk'le ilgili bir seminer düzenlemiş olmaktadır. Seminere sunulan tebliğler kitap halinde yayınlanmak üzere, baskıya verilmiş bulunmaktadır (2).

2. Keza şehrimizde ilk defa olmak üzere, Fakültemiz İngilizce Hazırlık Bölümü mensupları tarafından Kayseri'de bulunan Orta ve Yüksek Öğretim Kurumlarının İngilizce öğretmenleri için, 17 - 19 Ekim 1981 tarihlerinde üç gün süreli «İngilizce Öğretme Metodları» konulu bir seminer düzenlenmiştir. Seminere Hacettepe Üniversitesi İngilizce Hazırlık Birimi mensuplarının yanı sıra Çukurova Üniversitesinden, Amerikan ve İngiliz Kültürü ve Haşet Kitapevinden katılmalar olmuş,

(2) Seminer, Kayseri Yüksek Öğretim Vakfı'nın maddî desteği ile gerçekleşmiştir. Kendilerine özellikle teşekkür ederim.

İngilizce öğretimi ile ilgili yeni yayınlar sergilenmiş, yeni öğretim metotları üzerinde özellikle durulmuştur. Seminer hocalar arasında geniş bir ilgi uyandırmış ve diğer diller içinde benzer seminerler düzenlenmesi istenmiştir. Seminer tebliğleri teksir edilmektedir.

3. Fakülte, Türkiyemizin halihazırda içinde bulunduğu ekonomik ortamda, hayati bir önem kazanan İhracat konusunda, mahalli Ticaret ve Sanayi Odaları mensuplarına ışık tutması amacıyla, aynı zamanda Fakülte'nin öğretime başlamasının 3. yıldönümü vesilesiyle, 9 - 10 Ocak 1982 tarihlerinde «Türkiye'nin İhracatının Geliştirilmesi» konusunda, Kayseri Ticaret ve Sanayi Odalarının desteği ile bir seminer tertip etmiştir. Seminerin temel amacı, mahalli Sanayi ve Ticaret erbabını ihracatla ilgili konularda aydınlatmak, yol göstermek ve teşvik edici tavsiyelerde bulunmaktır. Toplantıya Başbakan Yardımcısı Turgut ÖZAL ile Türkiye Sanayi Odaları - Ticaret Odaları ve Borsaları Birliği Genel Başkanı Mehmet YAZAR'ın yanı sıra, değerli bilim adamları ve tecrübeli ve sorumlu bürokratik kadrolar ve mahalli sanayi ve ticaret erbabı katılacaklardır. Seminer tebliğleri ayrıca yayınlanacaktır.

4. Bunların dışında, çevreye doğrudan doğruya ve pratik alanlarda hizmet götürmek maksadıyla, halkın ısrarla beklemekte olduğu İngilizce kursları ile Muhasebe kursları düzenlemek için ciddi hazırlıklar yapılmaktadır.

SONUÇ :

Kayseri Üniversitesi İşletme Fakültesi, kuruluşundan bu yana çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen, dinamik bir atılım ve gelişme içinde bulunmaktadır. Halkın destek ve ilgisine sahiptir. Çevreye dönük bir araştırma temposu içindedir. Ancak Fakülte'nin gelişmesi Bölgeye etkili hizmet sunabilmesi bakımından bazı tedbirler alınması yararlı olacaktır :

1. Öğretim elemanı celbi için gerekli özendirici tedbirler :

a) Özendirici tedbirlerin başında lojman temini gelmelidir. Gerçi YÖK yasası 10 yıllık bir sürede bu sorunun hallini öngörmektedir. Ancak verimin artması, yeni üniversitelerin gelişme tempolarının süratlenmesi bakımından süreyi kabil olduğu kadar aşağıya çekmekte yarar olduğuna şüphe yoktur. Şayet Kayseri Yüksek Öğretim Vakfı'nın Fakültemizin akademik personeline yapmakta olduğu teşvik ödülleri olmasaydı, bugünkü öğretim elemanı kadrosunu hiç bir zaman sağlayamazdık.

- b) Bugünün yetersiz ödeme şartları içinde, öğretim elemanını takviye bakımından döner sermayeyi etkili hale sokmak yolları bulunmalıdır.
- c) Öğretim elemanlarının gelişmemiş yörelerdeki araştırma faaliyetlerini kolaylaştırmak amacıyla, yurtiçi ve yurt dışı araştırma izin ve kolaylıkları uygulanmalıdır.
- d) Gelişmiş Üniversitelerden gelecek elemanlara, Akademik süre kısaltılması imkânı tanınmalıdır.

2. Fakülteye sıkıntısız öğrenim ve araştırma yapabileceği imkânların sağlanması :

- a) Fakülte halen Tıp Fakültesi binalarında misafir olarak kalmaktadır. Dershaneler sayı ve kullanım bakımından yetersizdir. Öğrenim elemanlarına çalışma ofisleri zorlukla sağlanmıştır. Dersliklerin sınırlı olması nedeniyle, ancak ikili öğretim yapılarak çalışmalar sürdürülmektedir. Fiziki kapasite yetersizliğinden, öğrenci kapasitesi arzu edilen ölçüde artırılamamaktadır. Gelecek yıl 4. sınıfın öğretime başlaması ile bu sıkıntı daha da artacaktır.
- b) Kayseri'de İşletme ve Ekonomi ile ilgili başka bir kitaplık olmadığından, Fakülte kütüphanesinin oluşması bakımından ciddi bir destek ve planlama gerekmektedir.
- c) Fakültenin çağdaş eğitim yapabilmesi bakımından modern araç ve gereçle takviyesi için tedbirler alınmalıdır (Özellikle yakın bir zamanda bir bilgisayar merkezinin kurulması çok yararlı olacaktır).

Netice itibariyle, hızlı bir gelişme temposu içinde bulunan Kayseri İşletme Fakültesi, yeterince desteğe sahip olduğu takdirde, 10 yıllık bir süre içinde, 1000 öğrenci kapasiteli, çevreye ve dışa dönük çalışmalar yapan ve çağdaş işletmeciler formasyonuna sahip elemanlar yetiştiren örnek bir kuruluş haline gelebilecektir.